

TOLSTOIN KRISTINUSKO

Pekka Ervastian esitelmä 30.9.1928

Tolstoin kristinusko ei ollut sama kuin kristillisen kirkon usko. Sen tiedämme siitäkkin, että kreikkalaiskatolinen kirkko julisti Tolstoin pannaan. Mutta hänen kristinuskonsa oli silti hyvin todellinen. Hän piti Kristusta ei ainoastaan erinomaisen suuressa arvossa ihmisenä, vaan myöskin todella semmoisena lähettiläänä, joka aloitti uutta aikakautta ihmiskunnan historiassa. Sentähden voimme sanoa Tolstoista ja hänen kristinuskostaan, että hän ja se olivat sangen lähellä meidän ruusuristiläistä käsitystämme kristinuskosta. Kun Tolstoin elämänfilosofiaa tutkii perinpohjaisesti, silloin huomaa kuinka äärettömän lähellä ei ainoastaan eettillisesti, mutta myös metafysisillisesti, siis maailmankatsomuksensa, oppinsa puolesta, se on juuri ruusuristiläistä elämänymmärrystä.

Hän aivan nimenomaan eroittaa ihmiskunnan historian kuin kahteen osaan, siihen joka kävi edellä Jeesus Kristuksen ilmentymistä ja siihen, joka nyt on sen perästä alkanut. Aivan niinkuin meikäläinen, hän myöskin sanoo: „Se mikä on ero ajan ennen Kristusta ja Kristuksen jälkeisen ajan välillä on, että nyt Kristuksen jälkeen voi kuka ihminen tahansa päästä totuuden tietoon, mutta ennen tämä oli mahdollista ainoastaan joille kuille harvoille erikoisesti lahjakkaille ja viisaille ihmisille.” Tolstoi mainitsee silloin näiden viisaitten ihmisten joukossa semmoisia nimiä, kuin Salomon, Laotse, Konfutse, Buddha, y.m. Yleensä suurilla joukoilla, sanoo Tolstoi, ei ollut mahdollista päästä totuuden tietoon. Mutta nyt tämä on ihmisille mahdollista, riippuen osaksi ihmiskunnan kehityksestä, osaksi Jeesus Kristuksen opista. Tolstoi jakaa ihmiskunnan kehityksen oikeastaan kolmeen periodiin, joista viimeinen on Kristuksen jälkeinen periodi, jossa nyt elämme. Ennen tätä periodia oli kaksi periodia ja ensimmäinen noista aikakaudesta muistuttaa sangen

paljon sitä käsitystä mikä meilläkin voi olla semmoisesta ajasta, joka kulki ennen niinkuin on tapana sanoa kristinuskossa, ennen syntiinlankeemusta. Tolstoi ei kuitenkaan käytä tällaista sanaa, kuin syntiinlankeemus. Hän ainoastaan sanoo, että ihmiskunnan kehitys oli ensin alkuaikoina eläimellistä kehitystä. Hän sanoo, että milloin ei ollut vielä järki, eli ajatus ihmisessä herännyt ja ennenkuin järki heräsi ihmisessä, he olivat eläimellisessä tilassa, toisin sanoen, he tyydyttivät ruumiillisia tarpeitaan, eivätkä tienneet mistään muusta. Tolstoi myös nimenomaan sanoi, että he elivät jonkunlaisessa joukkotajunnassa. Heillä oli niinkuin yhteinen tajunta, samoin kuin eläimilläkin yhteinen vaisto, joka antaa heidän elää verrattain onnellista elämää, koska he eivät tiedä mistään muista vaatimuksista, kuin niistä luonnollisista, joita he heti saattoivat tyydyttää, aivan eläimellisellä tavalla. Tämä periodi ihmiskunnan historiassa jäi tietysti Tolstoille jonkun verran hämäräksi. Ei hän osannut sitä sen tarkemmin kuvata, koska se on enemmän tai vähemmän fyysillinen käsite. Meillä ei ole suorastaan mitään todistuksia semmoisesta ajasta. Minä ainoastaan teen johtopäätöksen. Mutta psykologisesti katsoen on luonnollista, että ajattelemme tällaista ihmiskunnan aikaa, jolloin ihmiset, jos kohta he elivät tällaisessa inhimillisessä ruumiissa, olivat järkensä puolesta vielä eläimen kannalla. Ajatus ei ollut heillä sen pitemmällä, kuin mitä se on eläimillä. Sitten tuli aika ihmiskunnan historiassa, jolloin järki heräsi. Ihmiset alkoivat ajatella ja siitä lähtien on vallinnut yhtämittäinen ristiriita ihmiselämässä. Siitä lähtien ovat ihmiset eläneet keskellä ristiriitoja, ja olleet onnettomia, eivätkä ole osanneet ratkaista elämän kysymystä. Se ristiriita, joka aiheutui järjen eli ajatuksen heräämisestä oli siinä, että ihminen huomasi itsensä yksilölliseksi, rajoitetuksi olennoiksi. Hän ei enää elänyt joukkotajunnassa, vaan hän tuli tietoiseksi itsestään, hän katseli itseään ja huomasi, että hän on yksilöllinen olento, erillään toisista yksilöllisistä olennoista. Koko maailma on täynnä yksilöllisiä olentoja, mutta hän tuntee olevansa kaikista lähinnä sitä yhtä yksilöä, jossa hän

itse järkitajuntana asuu. Silloin hän myöskin tuntee rakastavansa tätä olentoa, olevansa merkittävästi siinä kiinni, olevansa pakotettu ajattelemaan sen puolesta ja sen hyväksi. Niin, hän tuntee sen aivan omaksi itsekseen ja kuta enemmän järki hänessä kehittyy sitä selvemmäksi käy hänelle, että hän on oikeastaan olento, joka tahtoo olla onnellinen. Hän tahtoo onnea. Hän etsii onnea. Kun hän katselee ympärillään toisia yksilöllisiä olentoja, toisia ihmisiä, niin hän huomaa, että hekin etsivät onnea. Eläimetkin sitä tekevät, mutta tietämättään. He tyydyttävät aina onnen tarpeen. He elävät sopuissa ja sentähden he eivät osaa kaivata muuta kuin mikä heille välttämättä kuuluu. Mutta ihminen alkaa kaivata onnea erikoisemmalla mielessä. Hän on tietoinen siitä mitä hän etsii ja mitä hän kaipaa. Tämä saa kuitenkin aikaan äärettömän ristiriidan elämässä, sillä samalla kuin hän huomaa, että hän tahtoo olla onnellinen, samalla kuin hän tahtoo elää ja olla olemassa, hän näkee ympärillään ja tuntee omassa itsessään sairautta, tuskia ja kärsimyksiä ja kaikista varmuksista on kuolema hänen edessään, joka lopettaa koko tuon yksilöllisen elämän ja koko tuon onnen pyrkimyksen. Tämä on merkittävä ristiriita ihmisen elämässä. Hän tahtoo saavuttaa onnea ja hän näkee, että onni on hänelle mahdoton saavuttaa. Se on mahdoton, koska aina uhkaavat kärsimykset, sairaudet, onnettomuudet ja kaikenlaiset huolet. Sentähden ihminen yksilöllisenä olentona ei voikaan olla onnellinen, niinkuin hän tahtoo. Elämä muodostuu hänelle ihmeelliseksi kysymykseksi. Mikä on tämä olemassaolo? Silloin sanoo Tolstoi, että kaikkialla ihmiskunnassa ja kaikkina aikoina, kaikissa kulttuureissa syntyy uskontoja, elämänfilosofioita. Kaikki nämä uskonnot ja nämä erilaiset elämänfilosofiat koettavat selittää ihmisille, että vaikka tämä ristiriita on olemassa, ei sitä oikeastaan ole olemassa. Se ristiriita on näennäinen. Uskonnot ja elämänfilosofiat, jotka ympäröivät ihmisiä ja kutsuvat yksilöitä luokseen, joihin yksilöt tyytyvät ja saavat tyytyä, nämä uskonnot ja elämäntähtäykset koettavat selittää kuinka nuo ratkaisemattomilta näyttävät

ristiriidat itsessään ovat ratkaisemassa, sillä tavalla, että on olemassa jokin Jumala, tai monta Jumalaa. Tolstoi tuolla taiteellisella, terävällä tavallaan puhuu niin luonnollisesti asiasta, niin luonnollisella äänensävyllä, että ne tulevat koomillisiksi. Jotkut selittävät, että Jumala on aurinko, jotkut, että Jumala on jonkinlainen eläin, erilaisten eläinten muodossa oleva Jumala, jotkut myös selittävät, että tämä Jumala tuli alas maan päälle ihmisenä ja että kun hän oli elänyt täällä ihmisenä, niin hän taas lensi ylös taivaaseen takaisin omaan asuntoonsa. Tällä tavalla selitettiin ihmisille, että tässä elämässä ei oikeastaan ole ristiriitoja, koska on jokin jumalallinen olento, jokin luoja, jokin mahtava hallitsija, joka sitten voi sovittaa nuo ristiriidat, joka sitten voi palkita ja voi myöskin rangaista. Jumala voi esim. sillä tavalla palkita, että hän antaa ihmisen, joka tässä elämässä ei ole voinut saavuttaa onnea, hän antaa hänen elää kuoleman jälkeen ja tulla onnelliseksi kuoleman jälkeen. Monelle ihmiselle, joille kuille ja kaikille, jos he vaan tahtovat noudattaa kaikkia määräyksiä ja sääntöjä, joille kuille Jumala antaa onnen myös täällä maan päällä. Kuuluu vain asiaan silloin kaikenlaisten temppujen suorittaminen, erilaisten pyhien menojen uhritoimitusten ja sakramenttien suorittaminen, sekä erilaisten käskyjen pitäminen. Jumala on sanonut, että noin ja noin pitää tehdä ja noin ja noin ei saa tehdä ja kun noita käskyjä noudattaa, silloin tulee onnelliseksi ja jos ei ennätä tulla onnelliseksi nyt täällä maan päällä, niin sitten tulee onnelliseksi ainakin kuoleman jälkeen, kun tämä ruumis heitetään ja ihminen sitten elää jossain muualla. Näin aina selitettiin uskonnoissa, sanoo Tolstoi, ja kuitenkin oli huomattava, että ihmisyksilö ja kansa eivät kuitenkaan tulleet onnellisiksi. Heidän ristiritansa elämässä ei tullut ratkaistuksi. He koettavat unohtaa onnettoman ja ristiriitaisen elämänsä ja toivoa, että he kuoleman jälkeen sitten saavuttaisivat onnensa. Tämä saattaa tyydyttää heidän mielikuvitustaan, joskus heidän uskoaan, mutta eihän siitä ollut mitään varsinaista tietoa. Sentähden ainoa mahdollinen, sanoi

Tolstoi, ainoa mahdollinen keino oli, että ihmiset uskottelivat itselleen, ikäänkuin suggeroivat itseään, hypnotisoivat itseään uskomaan, että kaikki on hyvin, vaikka mikään ei ollut sitä. Koetettiin ratkaista ristiriitoja, jonkinlaisella loihtimisella, ei niitä todella poistamalla. Sentähden olikin aina silloin tällöin viisaimpiakin ihmisiä. Nämä viisaat ihmiset joutuivat usein uskontojen perustajiksi. He aivankuin sattumalta perustivat, panivat alulle uuden uskonnollisen liikkeen. Mutta tämä uskonnollinen liike ei paljoa, eikä kauvan välittänyt perustajansa opista ja hänen neuvoistaan ja hänen selityksistään, vaan jokainen uskonto aina lankesi takaisin tuohon vanhaan selitystapaan, joka ei ollut mikään todellinen ratkaisu eikä selitys. Mutta nämä viisaat ihmiset juuri, semmoiset kuin Laotse, Konfutse, Salomo ja Buddha, nämä viisaat eivät osanneet millään tavalla olla sokkosilla itsensä kanssa, vaan he kokivat suoraan, että ristiriita on ja että se ristiriita on mahdoton ratkaista. He tietysti yrittivät ratkaista ja ratkaisivatkin sen, mutta se ratkaisu selitti käytännössä heille itselleen ja joille kuille, jotka saattoivat ja voivat heitä seurata, mutta suurille joukoille ei sillä ollut merkitystä. Mitä nämä viisaat huomasivat, kuinka he selittivät elämää? He tarkastaessaan itseään ja toisia huomasivat, että ihminen oli eläin mutta he huomasivat myöskin, että hänessä oli toiselta puolen henkinenkin puoli. Hänessä oli henkiminä, joka oli tuon eläimen vastakohta. Eläin tahtoi yhtä ja henkiminä tahtoi toista. Henkiminä tahtoi välttämättä päästä vapaaksi eläimestä, niin että henkiolento yksin saisi elää ihmisessä. Se ratkaisu, minkä tämä vanhan ajan viisaat aina savuttivat oli, että ihmisen pitää pyrkiä olemaan kokonaan henkiolento. Hänen pitää pyrkiä aivan kuin pois tästä elämästä, vieraaksi tähän elämään täällä, irti siitä. Hänen pitää voittaa eläin itsestään, nujertaa se itsessään ja päästä henki-itsessään vapaaksi. Hänen pitää elää ainoastaan henkistä elämää ja kieltää kokonaan eläin itsessään. Hänen elämänsä, jotta se olisi itse elämän suurelle tahdolle Jumalalle, otollista, hänen elämänsä pitää olla itsensä kieltämistä. Sen pitää

pyrkiä alituisesti pois ja ylös eläimestä ja sillä luonnollisesti pitää olla ihanteena sellainen täydellinen levollisuus ja rauha, semmoinen sopusointu, joka ei ole ainoastaan ihmisen sisässä, mutta joka myös on kaikissa hänen suhteissaan toisiin ihmisiin. Siis hänen pitää aina elää täydellisessä rauhassa kaikkien toisten kanssa ja se rauha, se sopusointu, se oli saavutettavissa ainoastaan sillä tavalla, että hän kielsi itsensä, kielsi eläimensä. Hänen täytyi tappaa toinen puoli itsestään, hänen piti pitää silmänsä aina kiinni korkeammassa päämäärässä, joka oli toisessa maailmassa, joka oli henkimaailmassa, jossa ihminen oli henkiolento. Tolstoi käyttää nimenomaan sanoja eläin ja enkeli. Hän sanoo, että enkeli ihmisessä tahtoo päästä vapaaksi eläimestä. Nuo muutamat, jotkut suuret viisaat, he osasivat ratkaista pulman, niin että he todella tulivat semmoisiksi rauhallisiksi, viisaiksi olennoiksi, jotka eivät välittäneet mitään kärsimyksistä, jotka nousivat kärsimysten yläpuolelle, jotka myöskin saattoivat opettaa toisille kuinka heidän tuli voittaa eläin itsessään ja kieltäytyvät kaikesta tässä maailmassa mutta sanoo Tolstoi, semmoinen ratkaisu, joka siis selitti muutamille lahjakkaille ja viisaille ihmisille, semmoinen oli käytännössä mahdoton suurille joukoille. Eivät kansan suuret joukot, eivät ne saattaneet antautua askeettiseen munkkielämään. Elämällähän oli aina oma tahtonsa, jokaisen ihmisen sisällä asui elämänhalu. Jollei hän ollut erikoisesti järjessään voimakas, luonnostaan viisas ja lahjakas, ei hän jaksanut edes ymmärtää, että elämä oli kiellettävä. Elämä oli hänen sisässään. Kuinka hän saattoi siitä irti päästä? Elämä oli aina voimakkaampi kuin hänen oma pieni järkensä ja ajatuksensa. Elämä heitti hänet silloin keskelle pyörteitään, keskelle ristiriitoja ja hän ei voinut muuta kuin tyytyä johon kuhun semmoiseen uskonnolliseen maailmankatsomukseen, joka lykkäsi vaikeudet tuonemmaksi. Samalla ristiriita kasvoi yhä suuremmaksi. Sillä ne opetukset, ne opit, ne metafyyssilliset opit, jotka tarjottiin uskontojen nimessä ne eivät herättäneet enää luottamusta ihmisissä. Kuta selvemmin ihmiset alkoivat ymmärtää, tietää mitä

maailma on, mimmoinen on koko tämä maailman rakenne sitä selvemmin he ymmärsivät, ettei ollut mitään taivasta. Tuo taivas, joka näkyi silmälle sehän on ainoastaan ilmasta johtuva harha. Tuo puhe, että maan alla olisi jonkinlainen manala, kuolleitten asunto, tuo puhe on myöskin tullut aivan turhaksi, sillä selitettiinhan nyt, että maapallo on pallo, se on pyöreä, että se alla ei ole mitään. Se on avaruudessa niinkuin muutkin planeetat ja tähdet. Siis koko tuo käsitys kuoleman jälkeisestä elämästä ja kuoleman jälkeisen elämän lokaliteetista tuli hämäräksi. Ihmiset näkivät ainoastaan selvemmin ja selvemmin, että ristiriita oli olemassa. Tämä olemassa olo oli varmaa ainoastaan siinä suhteessa, että onni siinä oli epävarma. Milloin tahansa saattoi ihmiselämässä tapahtua mitä tahansa. Luonnonmullistuksia, onnettomuuksia, sairautta ja kuolemaa. Missä oli onni? Kuinkahan ihmiset tunsivat, että tämä onnenkaipuu ei ollut heidän keksimänsä. Se oli elämän istuttamana, se oli heissä, se täytti heidän rintansa ja koko heidän olemuksensa. Eivät he tahtoneet myöskään vain onnea itselleen, he soivat, että toisetkin olisivat onnellisia. Jokainen ihminen toivoi, että hänen lähimmät omaisensa ja ystävänsä olisivat onnellisia. Hän tahtoi tehdä työtäkin heidän onnensa puolesta. Mutta sitten hänen oma kaipuunsa ja tietonsa kasvoi, niin että siihen mahtui yhä useampia ja useampia yksiiöitä. Kuta enemmän hänessä järki kehittyi sitä suurempia joukkoja hän tahtoi onnellisiksi. Hän sydämestään soi, että koko hänen kansansa olisi onnellinen ja miksei lopulta, että kaikki ihmiset ja kaikki elävät olennot saavuttaisivat onnen. Tuo kaikki kuitenkin oli turhaa. Mitä varten elämä on istuttanut määrätyn ikävän ihmisen rintaan? Mitä varten ihminen on valaistu järjellä, järjen ajatuksilla, kun ei mitään voi tyydyttää? Silloin, sanoo Tolstoi, silloin aika oli valmistunut ottamaan vastaan uuden elämänymmärryksen. Se uusi elämänymmärrys tuli Jeesuksen Kristuksen kautta. Kristus oli semmoinen merkillinen ihminen, niin järkevä, niin kehittynyt, niin puhdas, niin itsetietoinen, että hän saattoi ymmärtää koko ihmiselämän

ristiriidan ja samalla ratkaista sen niin yksinkertaisella tavalla, että jokainen ihminen voi ratkaista kysymyksen nyt samalla tavalla. Kristuksen metafyyssillinen oppi ihmisen suhteen oli, että ihminen on eläin ja enkeli mutta ihmisen elämä ei ole sitä, että ihmisen pitäisi olla eläin, eikä sitä, että ihmisen pitäisi olla enkeli, jota hän ei voi olla, vaan ihmisen elämä on sitä, että hän on enkeli, joka on syntymäisillään eläimestä. Koko ihmisen elämä, sanoo Tolstoi, on syntymisprosessia. Ihminen ei ole vielä valmis. Hän on enkeli, joka parhaillaan on syntymäisillään eläimestä ja sentähden hänen täytyy olla eläin ja hänen täytyy olla enkeli. Jos hän on toinen, tai toinen lisää hän mahdottomasti ristiriitaa elämässä. Mutta jos hän tuntee olevansa enkeli, joka on syntymäisillään eläimestä, silloin hän huomaa, että kaikki se mitä hän sanoo ristiriidaksi elämässä ei ole mitään ristiriitaa, vaan on omiansa kasvattamaan hänessä enkeliä. Kärsimykset, taudit, sairaudet, onnettomuudet, kuolema, ne kaikki ovat suurena häiriönä ihmisille, jos hän tahtoo olla vain eläin ja ne ovat ratkaisemattomia ristiriitoja ja häiriöitä ihmiselle, jos hän tahtoo olla vain enkeli, mutta kun hän tietää, että hän on molempia, että hän on enkeli, joka on syntymäisillään eläimestä silloin hän myöskin tietää ja ymmärtää ja näkee, että kaikki nuo vaikeudet elämässä, kaikki sairaus, kaikki onnettomuus, kaikki ikävä ja kaikki kuolema, ne ovat omiansa kasvattamaan enkeliä. Ne juuri elähyttävät enkeliä, antavat sille voimaa nousta eläimestä, syntyä eläimestä. Sen sijaan, että ihminen olisi tyytymätön elämän ristiriitoihin ja vaikeroisi elämän vaikeuksia, sen sijaan hän juuri voi kiittää siitä, sillä ne muodostavat erinomaisen koulun. Hän tässä elämässä käy koulua juuri niinkuin mekin aina koetamme teroittaa. Ihminen on täällä koulussa. Sentähden hän ei ole vielä täydellinen, mutta hän kulkee täydellisyyttä kohti ja ristiriita hänen elämässään lakkaa silloin kun hän ei asetu elämän tahtoa vastustamaan, vaan kun hän alistuu elämän tahtoon tietäen, että elämän tahto on, että hän kasvaa täydellisyyttä kohti, että eläin väistyy hänestä enkelin tieltä, että eläin synnyttää enkelin ja

enkeli tulee täydelliseksi. Tämä ei ole nyt mitään luonnotonta, eikä mitään yliluonnollista ihmiselle, sillä kuta enemmän ihminen on kehittynyt, kuta enemmän yksilö on oppinut ajattelemaan, sitä selvemmin olemme huomanneet, että Jumala, elämän suuri salaisuus, elämän suuri tahto ei ole löydettävissä ensi kädessä ulkopuolelta ihmistä, vaan Jumala on löydettävissä ainoastaan ihmisen sisällä, ihmisen tajunnassa. Jokainen ihminen voi omassa tajunnassaan löytää Jumalan. Ja mikä on se Jumala, jonka ihminen löytää omassa tajunnassaan? Se on piste, sanoo Tolstoi. Se on tahto onneen. Se on tahto onneen ja autuuteen. Mutta onnen ja autuuden tahto, joka ei ole rajoittunut mihinkään persoonallisuuteen, mihinkään yksilölliseen muotoon, vaan autuuden ja onnen tahto, joka elää kaikkialla. Jumala on tämä suuri autuuden ikävä kaikissa. Se ei ole kenenkään erikoisominaisuus. Jumala ei ole minun Jumalani yksin. Jumala on minun Jumalani, sinun Jumalasi ja meidän kaikkien Jumala. Jumala ei tahdo minun onneani, vaan Jumala tahtoo kaikkien onnea ja sentähden, sanoo Tolstoi, sentähden Jeesus Kristus sanoi: „Jumala on rakkaus.” Sitä samaa kaikkiallista onnea ja autuuden tahtoa, sitä voi nimittää ja meidän täytyy sitä nimittää rakkaudeksi. Se on rakkautta. Elämä on siis rakkautta. Jumala on rakkaus, joka rakastaa kaikkia. Rakkaus ei voi ilmetä, jollei se ole rajoittunut. Aivan niinkuin höyrykattilassa, pannussa, tarvitsee juuri tuon pannun seinät, jotta se höyry olisi voimakas ja saisi jotain aikaan, voisi työn suorittaa, juuri niin on myöskin ihmisen laita. Ihminen on tämä höyrypannu. Jumala, rakkaus on ihmisessä, tässä pannussa höyry, joka tahtoo päästä ulos, joka tahtoo osoittaa oman rajoituksensa, oman muotonsa, jotta se voisi hyöryttää koko maailmaa, rakastaa kaikkia. Rakkaus tarvitsee muodon, joka sitä rakkautta rajoittaa, jotta se paisuisi voimakkaaksi, niin voimakkaaksi, että se voittaa muodon ja osaa kaikkia syleillä. Me ymmärrämme siis Jumalaa. Ei Jumalan salaisuuden syvyyttä, sillä Tolstoi nimenomaan sanoo: „Jos me kysymme miksikä jokin absoluuttinen elämä, jokin rajaton elämä,

äätön ja iankaikkinen on ilmennyt, on rajoittanut itsensä muotoihin, niin me emme saa mitään vastausta.” Me emme voi sanoa mitään järkisyitä, me ymmärrämme Jumalan salaisuutta ainoastaan rakkauden kautta, ainoastaan siltä kannalta, että rakkauden täytyy saada rakastaa. Mutta rakkaus ei ole mitään rakkautta, jos se on vain avaruutta, äärettömyyttä, iankaikkisuutta. Sen täytyy saada rajoittaa itseään muotoihin, jotta se voisi ilmetä. Pitkässä, pitkässä evolutionissa on saavutettu inhimillinen muoto, joka voi ilmetä juuri rakkautena. Sentähden ihminen on Jumalan poika lähetetty maailmaan täyttämään Isän tahtoa, Jumalan poika lähetetty maailmaan rakastamaan. Mitään muuta mahdollisuutta ei meidän tieteen ole Jumalalla. Ei ole rakkaudella muuta mahdollisuutta kuin ilmetä pojan kautta rakastavana olentona. Sentähden elämä on itsestään ilman ristiriitaa, kun ihminen ottaa vastaan tämän Kristuksen elämänymmärryksen, tämän Kristuksen suuren totuuden sanoman ihmisen ja Jumalan olemuksesta. Kun ihminen tämän ottaa vastaan, silloin hän huomaa, ymmärtää, mikä elämäntehtävä hänellä on. Silloin hän tietää, että hän on lähetetty tänne maailmaan rakastamaan. Ei hän tarvitse sen korkeampaa tehtävää. Mutta osaako ihminen elää niin kuin Jeesus Kristus, että hän aina, aina rakastaisi, vaikka ei tietäisi itsestään mitään, ei olisi itse mitään? Hän ja Isä vain olisivat yhtä. Osaako ihminen niin elää, että hän voi sanoa että minä ja Isä ovat yhtä? Minä en itsestäni mitään tee, sillä minä ja Isä olemme yhtä ja se on Isän rakkaus, joka minussa elää ja minun kauttani toimii. Osaako ihminen elää, niinkuin Jeesus eli? Kun Tolstoi on tehnyt tämän kysymyksen, osaa hän myöskin siihen selvästi vastata, että ilman muuta ihminen ei suinkaan tähän kykene. Ihminen ei kyllä itse kykene pakottamaan Jumalaa, pakottamaan rakkautta. Ihminen ei voi sanoa, että nyt minä tahdon, nyt minä tahdon rakastaa. Ihminen ei voi sitä sanoa, sillä rakkaus on vapaa. Rakkautta ei voi pakottaa. Jumalaa ei voi kahlehtia. Jumala on aina. Rakkaus on aina. Rakkaus on aina meidän tajuntamme syvyudessa. Jumala on

aina syvemmillä, korkeammalla, meidän tajuntamme taivaissa, mutta me emme voi käskää sitä täydellisesti, rakkautta meissä elämään. Se rakkaus se tulee, se tulee silloin kuin se tulee. Niinkuin teosofisissa piireissä on tapana sanoa: Mestarit ovat aina valmiit ja Mestari tulee silloin kun opetuslapsi on valmis. Niin, Tolstoi sanoo myöskin tämän Jumalan ja rakkauden suhteen, jonka mysteeriot ovat monet ja jossa Kristus ja kaikki Mestarit elävät. (Tämän minä sanon tällaisena parenteesina.) Tolstoi sanoo juuri näin: „Me ihmiset, me olemme velvolliset valmistautumaan rakkautta vastaanottamaan ja meidän valmistumisemme on siinä, että me poistamme esteet rakkauden tieltä. Ne esteet jotka ovat olleet meidän omassa luonteessamme, meidän omassa inhimillisyydessämme, ne esteet, jotka ovat olleet meidän oloissamme tai ovat aiheutuneet oloistamme meidän tajuntaamme, ne esteet, jotka elävät meidän ajatuksissamme, meidän mielikuvituksessamme, meidän sieluelämässämme. Kaikki nämä esteet meidän on poistettava rakkauden tieltä. Kun esteet voitamme, silloin rakkaus tulee.” Esteet ovat kolmen laatuista, sanoo Tolstoi. Ne ovat osaksi syntejä, eli synnit. Osaksi ne ovat ansoja, ja osaksi ne ovat sitä mitä Tolstoi nimittää uskonnolliseksi valheeksi, elämässä ei ole välitetty totuudesta. Totuus on ensimmäinen hyveistä, valhe ensimmäinen paheista. Kun tästä pitää kiinni, niin huomaa, että jos tahtoo olla teosofisen liikkeen tahi jonkun Teosofisen Seuran jäsen, niin täytyy olla totuuden etsijä, totuuden kunnioittaja ja kannattaja. Se asettaa suuren edesvastuun. Emme ole mitään totuuden etsijöitä, jos otamme jotain sokeasti uskomatta, vaikka joku toinen esittäisi jotain valheitakin, jos ajattelemme, että on niin hauskaa, jos joku suuri maailmanopettaja tulee, emme itse oikein tiedä mitään. Emme ole silloin oikein totuuden etsijöitä, sillä Jeesuskin sanoo: „Valvokaa ja rukoilkaa, että olisitte valveilla, kun sudet tulevat lammasten vaatteissa.” Kun aina pitää totuudesta kiinni omassa jokapäiväisessä elämässään, silloin ei ole mitään hätää. Silloin tulee kosmilliset vapahtajat ja muut, voi olla rauhallinen. Ei

merkitse mitään, että he sanovat: „Minä olen niin korkealla, että olen se ja se.” Ajatteleva ihminen rukoilee ja on valveilla, eikä tahdo kuulla muuta kuin totuutta, ja on rehellinen. Mikään valhe ei voi häntä silloin lähestyä. Ja kun hän on tällä tavalla ymmärtänyt Madame Blavatskyn antaman tunnuslauseen, silloin on hän ehkä voinut tutkia, mitä nuo Teosofisen Seuran ohjelmapykälät tarkoittavat ja mitä ne meille opettavat ja paljastavat.

Omassa elämän opissaan Tolstoi sangen tarkasti tekee selvää näistä erilaisista esteistä. Ne esteet, joista hän ensin puhuu on synnit. Kaikki synnit ovat osaksi semmoisia, että ne ovat meille luonnollisia, aiheutuvat aivan meidän omasta luonnostamme, siis voisimme sanoa toisella nimityksellä, ovat kuin perisyntejä. Kaikki synnit ovat osaksi taas semmoisia, että ne aiheutuvat olevista oloista, meidän ympäristöstämme, siitä kasvatuksesta, jonka olemme saaneet, niistä tavoista, joihin meitä on totutettu. Osaksi ne taas ovat semmoisia keinotekoisia syntejä kotoisin meidän omasta itsestämme, joita me itse keksimme lisätäksemme omaa personallista onneamme. Itse synnit ovat kuutta lajia. Tolstoi luettelee nämä synnit näin: Ensimmäinen synti on aistillisuuden synti. Toinen synti on laiskuuden synti. Kolmas synti on ahneuden synti. Neljäs on kunnianhimon synti. Viides on sukupuolinen synti. Kuudes on päihtymisen synti. Minä luetteloin nämä jo nyt, mutta ryhdyn niitä tarkastamaan, samoin kuin ansoja ja uskonnollista valhetta, ensi sunnuntaina.

* * *